

Om vergrijzing tegen te gaan cursussen voor jongeren

Ab Kuypers

44

'Jong geleerd...', en 'Wie de jeugd heeft, heeft de toekomst', zeggen ze. Wanneer kinderen van buitenaf voor de bijenteelt geïnteresseerd raken, zullen er waarschijnlijk toch maar weinig tot imkeren overgaan. Als je er over nadenkt is dat natuurlijk wel te begrijpen. Alleen bij de 'van vader op zoon en dochter' kinderen, misschien dat we onder hen jeugdige bijenhouders tegenkomen. Om de vergrijzing van de vaderlandse imkerij te bestrijden zal men zich toch vooral op andere leeftijdsgroepen moeten richten. Hoewel, wanneer je daar met Peter Ravesteijn uit Oisterwijk over praat ga je daar misschien toch weer anders over denken.

Hoe het ook zij, de jeugd is zeker niet onbelangrijk voor de imkerij. 'Jong geleerd', het blijft een waarheid als een koe, is ook in deze wellicht toch wel 'oud gedaan'.

Plaatselijke bijenhoudersverenigingen kunnen bij de 'bijenopvoeding' van kinderen een belangrijke rol spelen. Uit de ongetwijfeld vele goede projecten op dit gebied wil Bijen er twee onder uw aandacht brengen. Beiden hebben, elk op eigen wijze, vorm gegeven aan het bijenteeltonderwijs aan jeugdigen. Hier de bedoelingen en ervaringen van twee gedrevenen:

Een korte cursus met twee drempels

De subvereniging 'Dordrecht e.o.' heeft vorig jaar een korte cursus door schoolkinderen georganiseerd. De doelgroep was de hoogst klas van de basisschool.

Voor dit project waren twee scholen uitgekozen. Ter voorbereiding van de cursus ging er aan de betreffende groepen een bezoekje, als opwarmertje, vooraf. Hierbij werd het nodige over de honingbijen en het imkeren verteld. Na deze bijenles kregen de kinderen bovendien een brief met een deelnameformulier mee, waarin voor de ouders het project werd toegelicht. 'Om te voorkomen, dat er mogelijk een stormloop op de cursus zou ontstaan hebben we vooraf twee drempels ingebouwd,' aldus initiatiefnemer, tevens voorzitter van 'Dordrecht e.o.', de heer M. Boot. 'Ten eerste vonden de lessen plaats op woensdagmiddag, in de eigen, vrije tijd van de kinderen. Ten tweede hebben we een lesgeld van f 10,- berekend. Hiervan hebben we overigens kappen en handschoenen voor de deelnemers gekocht'

Tijdens de eerste les, de groep van veertien deelnemers kwam in totaal vier maal bij elkaar, kregen de kinderen het bijenverhaal in een notedop mee naar huis. Aan de hand hiervan is men tevens praktisch bezig geweest. Want behalve aandacht voor de theoretische kant van het leven van de honingbijen zijn de kinderen ook daadwerkelijk als beginnende imkertjes bezig geweest. Tijdens de praktijk kwamen verschillende imkerteknische onderwerpen aan de orde, zoals onder andere het maken van een kunstzwerm, het controleren van de jonge moeder en het opzoeken van de koningin. Over dit laatste schreef Wouter van der Vecht, één der deelnemertjes, in zijn opstel over deze bijencursus het volgende: 'De koningin opzoeken. Kap op, handschoenen aan en op naar de bijenkasten. Wij hebben haar helaas niet gevonden maar bij andere groepen wel.'

De vierde, afsluitende les werd besteed aan het honingslingeren. Duco Foppen beschreef dat in zijn opstel aldus: 'De vierde keer gingen we honingslingeren, dan gingen de raten in een centrifuge en slingerde de honing er uit. Dan moest je een kraantje opendraaien en kwam de honing er uit. Toen werd het gezeefd en in potjes gedaan. We kregen allemaal een potje mee naar huis.'

'Investeren in de toekomst'

De heer Boot daarnaar gevraagd antwoordt: 'Mij is

deze cursus heel goed bevallen. Wat mij betreft doen we zo'n cursus dit jaar nog een keer. In ons bestuur zal ik dat zeker aankaarten. Het is misschien aardig te vermelden, dat wij geïnspireerd zijn door een artikel in Bijen over Fieke Bos, waarin zij vertelde over haar cursus voor de jeugd.' 'Nee, ik geloof niet dat zo'n cursus als wij hebben georganiseerd nu ook daadwerkelijk direct imkers zal opleveren. Daarvoor zijn deze kinderen nog te jong en hebben ze het veel te druk. Want de jeugd heeft tegenwoordig een druk bestaan, hoor. Dat merkte ik zelfs tijdens die vier woensdagmiddagen. Bovendien valt deze groep straks, na het verlaten van de basisschool uit elkaar. Ze zwermen dan allemaal uit naar verschillende vervolgopleidingen.'

'Wat ik heb gedaan zie ik meer als investeren in de toekomst. Wanneer deze jongelui over een lange tijd eenmaal 'gevestigd' zijn en weer tijd krijgen voor nieuwe hobby's hoop ik dat ze zich het bijhouden en onze cursus zullen herinneren. Mogelijk, dat er dan nog eens imkers uit voort komen.'

Een eigen Jeugd Imker Club

In het Brabantse Oisterwijk zijn ze inmiddels al zo ver, dat daar zelfs een heuse Jeugd Imker Club bestaat en dat alweer sinds twee jaar. Peter Ravesteijn, als imker aangesloten bij de bijenhoudersvereniging Ambrosius, nam twee jaar geleden, min of meer op eigen initiatief het besluit een cursus voor de jeugd te gaan organiseren. Dat heeft hij geweten. Er kwam sindsdien heel werk 'voor de jeugd' op hem af. Dit jaar gaat hij met de derde cursus van start.

'Zowel de cursus als de Jeugd Imkers Club bestaan buiten de vereniging om. Deze constructie is vooral zo gemaakt, omdat het een ingewikkelde zaak was een goede verzekering rond te krijgen. De uiteindelijke kosten daarvan wilde de vereniging niet dragen, dus heb ik deze zelf af moeten sluiten, op mijn eigen naam. De normale W.A. verzekering dekt namelijk

geen schade, wanneer er tijdens de les met één van de kinderen iets dramatisch zou gebeuren. Als begeleider ben ik persoonlijk verantwoordelijk en aansprakelijk.'

'Het eerste jaar heb ik welliswaar nog wat geld van mijzelf in dit project moeten stoppen. Nu kunnen wij terugvallen op een subsidie van diverse groepen, zoals onder andere Jantje Beton, Brabantslandschap, Anjerfonds, verschillende banken. Bij elkaar krijgen we bijna f4000. Van het tijdschrift Grasduinen, waarin een artikel over onze club heeft gestaan, hebben we een mooie honingslinger gekregen voor de jeugd club.'

'Wel kan ik, wanneer ik wat hulp nodig zou hebben, terug vallen op leden van onze vereniging. Vanaf dit jaar bestaat er bijvoorbeeld al een examencommissie. Deze wordt gevormd door twee oud bestuurders, de heren Jan Verhoeven en Denis Mulder. Vanwege hun leeftijd was een bestuursfunctie wat te veel van het goede voor hen geworden. Een beetje helpen bij de jeugd zagen ze nog wel zitten.'

Diploma Jeugdimker

Als cursusboek wordt gebruik gemaakt van een vereenvoudigde versie van de beginnerscursus, materiaal van de Middelbare Agrarisch School. Op 10 juli 1993 deed een tweede groep cursisten examen voor het diploma Jeugdimker. Een examen overigens dat heel serieus genomen moet worden, wanneer we zien welke eisen aan de deelnemers worden gesteld. Niet minder dan veertig theorievragen, waarvan er tien over drachtplanten gaan, moeten worden beantwoord. Daarnaast is er aan het examen een praktijk gedeelte gekoppeld. Dit bestaat uit: het opspannen van ramen, het insmelten van kunstraat en het maken van een veger. Tegelijkertijd moet de examenkandidaat vertellen wat hij op het moment van zijn werkzaamheden ziet in het bijenvolk. Bij een goed resultaat ontvangen de geslaagden het diploma Jeugdimker. Tot nu toe is de score 100% geslaagden geweest. Hierbij dient wel aangetekend te worden, dat het voor sommigen 'kantje boord' was.

Vergrijzing in de imkerij

'Ik ben hier indertijd mee begonnen in een poging iets aan de vergrijzing van ons gilde te kunnen doen. Op de eerste cursus kregen we niet minder dan vijfendertig aanmeldingen binnen. Hiervan zijn er inmiddels vier aan het imkeren geslagen. Zij kunnen hierbij gebruik maken van materialen welke door imkers uit de regio beschikbaar zijn gesteld. De jeugdclub bezit dus, zoals ik al vertelde, bovendien een eigen honingslinger. Tot nu toe heb ik alles rond deze cursussen zo'n beetje alleen gedaan. Vanaf dit

jaar gaan we dit project met meer imkers aanpakken.'

'Al zouden we dat wel graag willen en wordt er ook wel over nagedacht, maar nee, een eigen clubblad hebben we nog niet. Daarvoor ontbreken ons tot nu toe de middelen. Toch doen we wel aan de nodige publiciteit. We hebben goede contacten met het Brabantslandschap, dat een eigen jeugdblad uitgeeft. Daarin kunnen we alijd onze informatie kwijt. Maar ook omroep Brabant besteedt regelmatig aandacht aan ons project.' Peter Ravesteijn richt zich met de cursus en de Jeugd Imker Club op de regio van Oisterwijk. Voor deelname bestaat er een leeftijdsgrens van 10-16 jaar. Daarna zijn de leden oud genoeg om de overstap naar de 'groten' te maken. 'Door de verschillende publiciteit, welke zowel aan de cursus als ook aan de imkerclub wordt gegeven krijg ik aardig wat reacties.

46 Hans Stadhouders uit Oosterhout bijvoorbeeld heeft contact met mij gehad en is in december vorig jaar met een groep van zeven à acht kinderen begonnen.'

Voor Peter staat er alweer een volgende cursus gepland. De vorige cursus telde zeven deelnemers, hoeveel het er dit jaar zullen worden is koffiedik kijken. Wellicht dat er ook na deze cursus, die in maart begint en twintig lesuren zal tellen, weer nieuwe leden voor de Jeugd Imker Club zullen bijkomen.

'Nu heeft deze club tien leden. Onder deskundige

begeleiding kunnen zij zich verder bekwamen in het imkeren. Een lidmaatschap kost de kinderen f40 per jaar. Deelnemen aan de cursus slechts f10. Vanaf dit jaar heb ik voor de begeleiding van de club de medewerking van een oud beroepsimker, Frans van Dun. Hierdoor kan ik me nu helemaal op de cursus zelf richten,' aldus een bevlogen Peter van Ravesteijn.

Mobiele tentoonstelling

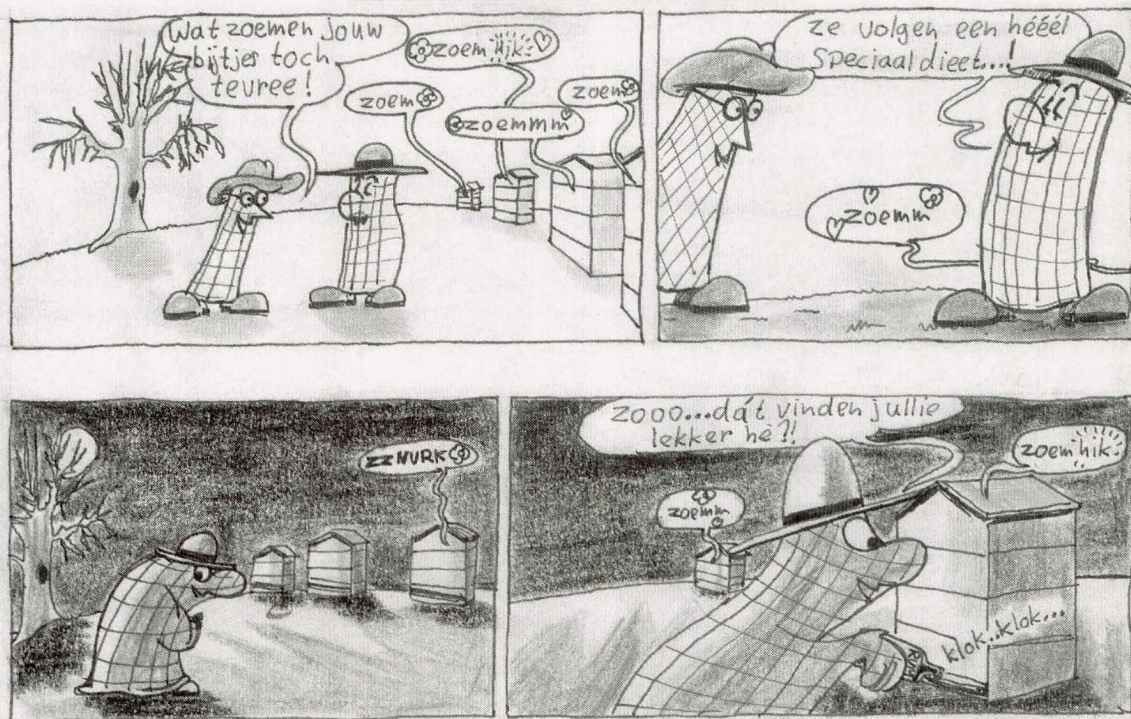
De Provinciale Bibliotheek Centrale Zuid-Holland verzorgt dit jaar een mobiele tentoonstelling 'Een bij hoort er bij'. Deze tentoonstelling staat, in de genoemde maand opgesteld in de bibliotheek van de betreffende plaats.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de PBC Zuid-Holland, 010-4279595.

Februari	Rozenburg
April	Waddinxveen
Mei	Waterlingen
Juni	Monster
Juli/Augustus	Lekkerkerk
September	Zoetermeer
November	Oude Tonge

bijen

ROBIN

Robin van Velzen